

Изм. № 1013/ 28.05.2007г.

НА ВНИМАНИЕТО НА Г-Н ЧАВДАР ГЕОРГИЕВ,
ЗАМ.-МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ОТНОСНО: ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ОТГОВОРНОСТТА ЗА
ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И ОТСТРАНЯВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНИ ЩЕТИ ОТ М. ФЕВРУАРИ 2007г.
(Ваш № 91-00-253/10.05.2007г.)¹

Уважаеми Господин Георгиев,

С настоящето Ви изпращам становище и предложения по цитирания законопроект, съгласувани с членуващи в БСК предприятия и организации, в т.ч., Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска строителна камара, Българска камара на черната и цветна металургия, Българска минно-геоложка камара, Съюз на пивоварите, Българска асоциация по рециклиране, Браншова камара на целулозно-хартиената индустрия, други браншови организации и предприятия от отбранителната индустрия, металургията, енергетиката, производство на строителни материали, химията.

Същевременно изказвам удовлетворение от възприемането на част от предложенията по текста от вариант 07.11.2006г., в т.ч.:

- ограничаване приложния обхват на законопроекта (сегашен текст на Прил. 1, т. 2, “оползотворяване и обезвреждане на отпадъци по ЗУО”);
- изключване на “екологични щети от минали емисии, замърсявания преди приватизацията” (в чл.4, нова т.8).
- частично възприето предложение за ограничаване броя на компетентните органи (МОСВ, РИОСВ, БД и НП).
- регламентиране в чл. 5, приемането на наредба за реда за определяне на оздравителни мерки и др.

За информация: Д. Бранков, тел. 980 30 55, brankov@bia-bg.com

С уважение,

Г. Шиваров
Зам.-председател

¹ Ползване на текста и позициите, изразени в настоящия документ от организации и лица, нечленуващи в БСК с изключение на държавни органи, следва да става с изрично рефериране към източника, в т.ч., изх., номер и дата на настоящото становище.

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Проект на Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети от февруари 2007г.

1. Ограничаването на приложния обхват на законопроекта – сегашен текст на Прил. 1, т. 2 “оползотворяване и обезвреждане на отпадъци по ЗУО” следва да бъде придружено с допълнителен анализ за пълно съответствие с чл. 3, т. 1 (Анекс III) на Директива 2004/35/ЕС. Необходимо е да се оцени обхвата на дейностите по оползотворяване и обезвреждане (брой на задължените лица, необходимост от прагови стойности, и евентуално позоваване на класификатора на отпадъците за опасни свойства).

2. Следва да бъдат преразгледани отговорностите на държавата за т.н. “стари екощети” по ЗООС като се оцени практиката в източноевропейските страни членки на ЕС, необходимост от еднакво третиране на предприятията и поносимо натоварване на бюджета.

3. В чл. 5, ал. 2 следва да се дефинират критерии (принципи) за определяне на значимостта на отрицателните въздействия върху почвите и водите (например в Закона за водите и в проекта на Закон за почвите);

4. Необходимо е ясно и неподлежащо на субективно интерпретиране определяне на понятието „заплаха за екологични щети” (сега “достатъчна вероятност за възникване на екощети в близко бъдеще”) - недопустимо спрямо предвидената административна отговорност и финансови обезпечения.

Предложение по §1, т.18: „непосредствена заплата за екологични щети” означава оценена спрямо критериите за оценка на риска достатъчна вероятност за възникване на екологични щети в бъдеще, която е в пряка причинно-следствена връзка с човешко поведение, дейност или въздействия върху околната среда на инсталации по Прил. 1”.

5. Частично е възприето предложението за ограничаване броя на компетентните органи (МОСВ, РИОСВ, БД и НП). Следва да бъде осигурена ефективна комуникация с териториалната администрация и възможност административно обжалване пред относително независим централен орган (правомощията на МОСВ по чл.7, ал.1, т. 1 и т.3 блокира тази възможност);

6. Необходимо е осигуряване на безплатен достъп за операторите до базите данни на ИАОС за състоянието на защитените видове, природни местообитания, води и почви, като се промени и допълни в чл.8.,ал.1, т.2).

Данните са необходими за определяне наличието на заплата за екологична щета и за освобождаване от отговорност на операторите по чл. 46, ал. 2 – щети от трети лица или свързани с предписания на контролните органи);

7. В чл. 26, т. 3, чл. 28, ал. 2 и чл. 46, ал. 3, т.1 да се дефинират “коригиращи мерки” - насочени към елиминирание на непосредствените причини за отрицателни въздействия (прекратяване на въздействието) и свързаните екощети (различни от оздравителните мерки) по аналогия с понятието от ISO 14001 и други изисквания по околна среда на ЕС (EMAS);

8. Във връзка с чл. 30, ал.1, и чл. 34, ал. 1 да бъдат дефинирани случаите, при които се провеждат специални анализи и експертиза за определяне на оздравителните и коригиращи мерки;

9. Възприето е предложение в чл. 5 за регламентиране приемането на наредба за реда за определяне на оздравителни мерки. Подчертаваме отново необходимостта, макар и на по-късен етап, че наредбата следва да съдържа класификатор – списък на основни типове екощети, приложими основни и алтернативни оздравителни мерки и ценоразпис, подлежащ на текущ преглед и актуализация. Това ще облекчи значително процедурите по определяне, възлагане и изпълнение на мерките (обществени поръчки) и осигури необходимата икономичност и ефективност.

10. В чл. 31, ал. 3 и чл. 35, ал. 1 да се даде възможност и на други компетентни лица да изготвят доклади за оздравителни мерки, освен регистрираните експерти по чл. 85, ал. 1 на ЗООС. В значителна част от случаите, регистрираните експерти по чл. 85, ал. 1 на ЗООС нямат необходимата експертиза за идентифициране, (проектиране) и остойностяване на оздравителни мерки, каквато имат редица проектантски и консултиращи организации. В други случаи е необходима чуждестранна експертиза, като се осигури свободен достъп до пазара на консултантски услуги и недопускане на дискриминация на единния европейски пазар.

11. Чл. 38, ал. 2, т. 2 да бъде заменен с кореспондиращия текст на чл. 8, ал. 4, (а) и (б) от Директива 2004/35/ЕС. Допълнително да се добавят т.3 и т. 4 със следното съдържание:

“т.3 са резултат от спазване на емисионни норми, залегнали в комплексното разрешително на съответния оператор;

т.4 са свързани със заплащани регулярно ежемесечни санкции за превишаване на концентрацията на замърсителите над емисионните норми, включени в издаденото комплексно разрешително или приложимата нормативна уредба ”.

По такъв начин се регламентират случаи, предвидени в директивата, които не са надлежно транспонирани в сегашния текст (непредвидимост на щетата, свързана със сегашното състояние на научното и техническо познание, яснота относно предписанията на компетентния орган за допустимост на емисията, причинила щетата и т.н.).

12. В чл. 38, ал. 3 и 4 да отпаднат думите “гражданско-правен ред” и се регламентират основните принципи и приложими административни процедури за възстановяване на средствата за сметка на учредените финансови гаранции.

Предявяването на иск по гражданско-правен ред е последна възможност. Предлаганото допълнение гарантира, че когато операторът е направил разходи за покриване на чужда екологична щета, ще може да се обезпечи възстановяване на средствата, които е разходвал без основание в случаите когато третото лице не може да бъде установено или е дружество с прекратена дейност или са налице съответни предписания, разрешителни, издадени от компетентен държавен орган.

13. Необходима и цялостна редакция на чл. 43 относно:

- определяне на конкретната цел на обезпеченията;
- определения за екологичен и финансов риск в ПЗР с оглед прецизно дефиниране на обезпеченията по ал.1

14. Следва да отпадне банковата гаранция по чл. 43, ал.1, т. 1 като се редактира ал.7, чл. 44 и следващите. Може да се предвиди отказът от предоставяне на застрахователни услуги в широки мащаби и високи размери на покритие на риска .Това предполага безалтернативно прилагане на банковата гаранция и натоварване на бизнеса вероятно със стотици милиони лева обездвижени оборотни средства и свързаната с това декапитализация.

15. Могат да бъдат въведени алтернативни обезпечения извън застрахователната полица – пазарно оценени, ипотека върху недвижимо имущество, залог на ценни книги и други активи собственост на оператора, международна /колективна/ застраховка;

16. В чл. 43, ал. 2 класифицират операторите, дейността и остойността като нискорискови (50 000 лв), среднорискови (100 000 лв), високорискови (500 000 лв). Следва да се преразгледат изцяло посочените гаранционни прагове чрез детайлна екологична и техникоикономическа обосновка.

17. С наредбата по чл. 43, ал. 7, да бъдат дефинирани *основните принципи*, критерии, рефериране към приложимите методи и указания за оценка на риска (мащаб и значимост на въздействието, замърсители, чувствителност на приемника – води, почви, флора, фауна, застрашени видове, съседно население, вероятност – честота на възникване и др., както и най-общ ред за определяне на минималните и максимални размери на обезпеченията и застрахователните суми по ал. 1, ред за усвояване на средствата от МОСВ.

18. Чл. 44, следва да се редактира основно (ако все пак бъде възприета банковата гаранция), като:

- Банковата гаранция не може да бъде нито безусловна (виж ал.2), нито неотменяема при очакваните спорове за причинител на екологична щета, определяне на базисното състояние, стойност на оздравителните мерки и т.н.
- Недопустимо е реализиране на средства по нея, докато спорът се разреши по съдебен ред с влязло в сила решение /определение за прекратяване, например поради спогодба/;
- Банковата гаранция би следвало да се освобождава само срещу /след/ представянето на убедителни писмени доказателства за отстраняване на настъпилите екологични щети;
- Да се включат критерии към застрахователните компании аналогично на възприетия подход към банковите институции в предишния вариант на законопроекта;
- „неплатежоспособността“ следва да бъде установена по съответния ред, предвиден в Търговския закон, който е елемент от производството по несъстоятелност;
- да се посочи за които точно задължения, при чието неизпълнение следва усвояване на гаранцията (неизпълнение на задълженията по чл. 26, т. 1 и 2, ако не са предприети задължителните оздравителни мерки в съответствие с издадената заповед).

19. Следва да се преоцени нехарактерната за държавен орган роля на МОСВ по чл. 44 като „финансова“ институция, акумулираща средства по банков гаранции, финансираща оздравителни мерки и осъществяваща разчети с операторите на инсталации и други лица изпълняващи оздравителни мерки.

Както е предлагано съответните разчети следва да се съсредоточат в обособена партия в ПУДООС. В нея могат да се внасят и определена част (например до 50%) от санкциите и дължимите такси за покриване на (административни) разходи по оздравителни мерки, предприети за сметка на МОСВ и общините (областните управи).

20. В глава VII „Принудителни административни мерки и административно - наказателна отговорност“ да се предвиди, че отговорността по чл. 60, чл. 62 и чл. 63 се носи само, ако не е дадено обезпечение за изпълнение на задълженията по закона, или даденото обезпечение е недостатъчно с оглед покриване разходите по наложената мярка;

Да се уеднаквят глобите и имуществените санкции за еднакви нарушения налагани на операторите на инсталации и кметове на общини (области).

21. В Допълнителните разпоредби (§1):

- да се прецизира понятието по т. 29 „щета“;
- да се даде нова дефиниция на т. 18. „непосредствена заплаха за щета“ (вж. предложената дефиниция по-горе);
- да се конкретизира понятието „базисно състояние“;
- да се даде дефиниция на понятието „оценка на риска“ (виж предложението по-горе).